

(УПБ, Рим) - В єзуїтському двотижневику, що виходить у Римі, "Ля Чівільта Каттоліка" (ч. 3245 з 7 вересня 1985 р.) появилася стаття п.з. "Кардинал Йосиф Сліпий - Пастир і Науковець. У першу річницю смерті". Статтю написав єзуїт Джованні Капріле. Поява цієї статті значної ваги, коли зважити, що друкується в журналі, який є поважним церковно-політичним періодиком, і його читають теж італійські політичні круги. Цей престижевий журнал уважається неофіційним півофіціозом Державного Секретаріату Ватикану.

Стаття Капріле поділяється на дві частини. У першій частині, де говорить про Патріярха Йосифа як про пастиря, автор подає, як сам це зве, "незвичайні" слова Івана Павла II, який не боявся говорити про Покійника, як про "доброго й вірного слугу, що у своїм довгій житті священика й владики Божого люду дав надзвичайне і світле свідчення для Христової віри, навіть серед труднощів і терпінь, які переніс він зі зразковою гідністю і євангельською кріпостю в постійній злуці з Апостольським Престолом". Це були слова телеграми до Кардинала Рубіна, тоді Префекта Конгрегації для східних Церков. З телеграми до Кoad'ютора з правами наслідства Львівського Архiepіскопа, теперішнього Блаженнішого Мирослава-Івана, автор цитує вислів "подиву...який завжди в нас був, непорушної віри й вірності...непохитної кріпости, і то серед супротивних подій, потрясень, терпінь".

Навівши такі папські слова, Джованні Капріле не дивується ними, коли пише про "довгу Кальварію" Архiepіскопа і його 18 років у "тюрмі". Важним джерелом статті для автора є праця о.І.Хоми, "Історія визволення митрополита Йосифа Сліпого з советського полону", що появилася італійською мовою в науковій збірці УКУ п.з. Інтрепіді Пасторі. Капріле говорить про чотири засуди Архiepіскопа, а особливо про 1953 рік, коли був "засуджений на дальших сім років примусових робіт, тому що не хотів прийняти пропозиції переходу на православ'я, як також тому, що писав пастирські листи своїм вірним, щоб заохотити їх до витривалости в католицькій вірі". Навіть визволення його не було миле, бо не було позитивної відповіді советських властей на його постійні запити, чи визволення означало теж реабілітацію, уневажнення попередніх присудів і, найголовніше, чи є воно теж "признання вільности грекокатолицькій Церкві". Таки йому було заборонено побачити Львів перед від'їздом з Советського Союзу. У примітці автор пише, що дуже цікаво є довідатися з праці І.Хоми, що бажання Івана ХХІІІ про визволення Митрополита Йосифа Сліпого переказав Хрущову не тільки Норман Казінс, але й оба представники Московського Патріярхату на ІІ Ватиканському Соборі та секретар Італійської Комуністичної Партії - Толіятті. Першу частину своєї статті про пастирську постать Блаженнішого Йосифа закінчує Капріле словами, що їх висловив Митрополит Йосиф увечорі по своїм приїзді до Гроттаферрата, 9 лютого 1963 р.: "Мене випустили, як бандита. Я не хотів відходити, покидаючи своє стадо, ніби, щоб спасти свою шкіру".

Другу частину статті, розповідь про Кардинала Сліпого як науковця, Капріле знову починає словами Івана Павла II, які він висловив 9 днів по смерті Блаженнішого у Вінніпегу:

"Він був гідним наслідником святого митрополита Андрея Шептицького. У гірких для Української католицької Церкви часах він перейшов неабиякі терпіння і страждання, однак він не заломився; але як герой достойно витримував. Коли вийшов на волю та жив у Римі, то посвято працював для добра Церкви і свого народу. Як верховний архiepіскоп відвідав різні згромадження католиків, розповсюджених по всьому світі; дбав про науку, заснував Центр вищих студій св. Климента, видав документи й багато інших творів".

Ще раз підхопивши папські слова: "не заломився", навіть фізично, автор говорить про 23 роки на еміграції "вповні використаних", що їх Провидіння дарувало Блаженнішому. Словами "видав документи й багато інших творів", Капріле починає писати про Опера Омнія кард. Йозефі (Сліпий-Коберницький-Дичковський) і коротко подає зміст усіх 13-ох томів творів Патріярха Йосифа, вичислюючи його праці - філософічні, богословські, пастирські, пневматологічні, історичні, екуменічні і навіть нормативні. Згадав автор про будову Українського Католицького Університету, собор Святої Софії та віднову церкви свв.Сергія і Вакха. Капріле звертає увагу на широкі англomовні вступи на початку кожного тому і перед кожною працею - "они приносять основні лінії тих творів тим усім, які не можуть їх читати в оригінальній мові", тобто українській. В іншій примітці автор згадує "дуже важне" видання Монумента Україне Гісторіка, як теж журнал Богословія і твір о.Королевського, Митрополит Андрей Шептицький у французькій мові. Представлення творів, їхній науковий апарат, індекси й інші в них матеріали, як відгуки з преси, рецензії, знімки "дуже збагачують ці видання". За це автор висловлює признання ректорові І.Хоми і його співробітникам, головно проф. І.Музицці.

Кінчає Джованні Капріле свій перегляд про наукові праці Покійника такими словами: „Тоді, коли ці томи самі в собі творять панораму поважної наукової праці Кардинала, їхній зміст висказує солідність його формації, бездоганну його любов до Римської й Української Церков і його хотіння одного дня побачити відновлену єдність, якої бажав Христос. Не випадково бажав він, щоб на фронтівій стіні Університету виднів напис: „Істина і любов науки собирає в розсіянні суццях“.

Михайло Димид